

Tjänsteskrivelse

Datum

2025-02-27

Vår referens

Pavlina Mannergren

Utredningssekreterare

pavlina.mannergren@malmo.se

Remiss angående Motion Kay Wictorin (C) om stärkt helhetsgrepp på äldrefrågorna

ASN-2024-22684

Sammanfattning

Stadskontoret har gett arbetsmarknads- och socialnämnden tillfälle att inkomma med yttrande avseende motion om stärkt helhetsgrepp på äldrefrågorna.

Motionären föreslår att kommunstyrelsen årligen lämnar en lägesrapport till kommunfullmäktige om medlemskapet i WHO-nätverket ”Äldrevänliga städer”, att stadens äldreombudsman organisatoriskt ska placeras på stadskontoret under kommunstyrelsen samt att den rapport som äldreombudsmannen avger vartannat år ska tillställas såväl kommunfullmäktige som samtliga nämnder och kommunala bolag.

Kunskap om äldres förutsättningar i samhället är viktig för hela staden och kan bidra till ett välfungerande samverkansarbete kring äldrefrågorna. Förvaltningen föreslår att nämnden föreslår kommunfullmäktige att bifalla förslaget om att äldreombudsmannens rapport underställs såväl kommunfullmäktige som samtliga nämnder och kommunala bolag.

Förvaltningen har svårt att förutse hur en omplacering av äldreombudsmannen påverkar funktionens förutsättningar att bedriva sitt uppdrag. Det är också svårt för förvaltningen att se hur en lägesrapport angående medlemskapet i ”Äldrevänliga städer” påverkar kommunstyrelsens arbete. Mot den bakgrunden lämnar nämnden ingen synpunkt på äldreombudsmannens organisatoriska placering och den av motionären efterfrågade lägesrapporten.

Förslag till beslut

1. Arbetsmarknads- och socialnämnden godkänner yttrande avseende motion av Kay Wictorin (C) om stärkt helhetsgrepp i äldrefrågorna enligt förvaltningens förslag
2. Arbetsmarknads- och socialnämnden skickar yttrandet till kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse ASN Remiss angående Motion från Kay Wictorin (C) om stärkt helhetsgrepp på äldrefrågorna
- Förslag till yttrande gällande Remiss angående Motion från Kay Wictorin (C) om stärkt helhetsgrepp på äldrefrågorna

Beslutsplanering

ASN beredning 2025-02-26

Arbetsmarknads- och socialnämndens arbetsutskott 2025-03-06

Arbetsmarknads- och socialnämnden 2025-03-20

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

Motionen

Stadskontoret har gett arbetsmarknads- och socialnämnden tillfälle att inkomma med yttrande avseende motion om stärkt helhetsgrepp i äldrefrågorna. Motionen har skickats till ett flertal av stadens nämnder och kommunala bolag för besvarande.

Kommunfullmäktige fattade 2019 beslut om att Malmö stad skulle ansöka om medlemskap i Världshälsoorganisationens (WHO) nätverk för äldrevänliga städer. 2023 fattade kommunstyrelsen beslut om att dedikera medel för att finansiera medlemskapet och gå vidare med ansökan.

Med anledning av detta vill motionären:

- uppdra åt kommunstyrelsen att årligen lämna en lägesrapport till kommunfullmäktige om medlemskapet i WHO-nätverket "Äldrevänliga städer".

Motionären pekar på vikten av att staden tar ett verksamhetsövergripande helhetsgrepp på äldrefrågor och att ett förebyggande förhållningssätt ska vara ledande i arbetet. Motionären vill att staden ska ge äldre Malmöbor förutsättningar för fler friska och självständiga levnadsår med ökad livskvalitet samt att ofrivillig ensamhet, ohälsa och behov av omsorg och vård ska förebyggas.

För att uppnå detta vill motionären:

- att stadens äldreombudsman som en kommungemensam resurs i äldrefrågor flyttas från hälsa- vård och omsorgsförvaltningen till att organisatoriskt placeras på stadskontoret under kommunstyrelsen
- att den rapport som äldreombudsmannen avger vartannat år ska tillställas såväl kommunfullmäktige som samtliga nämnder och kommunala bolag.

Förvaltningens överväganden

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen instämmer i att det är viktigt att arbetet med att främja äldres livsvillkor och rättigheter stärks. Gruppen äldre ökar i Sverige och år 2050 beräknas andelen över 80 år vara nästan dubbelt så hög som idag. Malmö stad måste förhålla sig till den demografiska utvecklingen mot en äldre befolkning.

Med anledning av nya socialtjänstlagen, som förväntas träda i kraft 1 juli i år, ska socialtjänsten lägga större tonvikt på proaktivt och förebyggande arbete, i stället för på reaktiva åtgärder. Fokus ska flyttas från utredning och myndighetsutövning till att tidigt förebygga sociala problem. Syftet är att stärka individers och gruppers egna resurser samt att möjliggöra en mer effektiv användning av socialtjänstens resurser.

Den nya socialtjänstlagen följer en ny struktur som tydliggör vikten av helhetssyn på individen. Fokus ska ligga på människors olika individuella behov och förutsättningar, i stället för på vilken målgrupp de tillhör. Det kan bidra till att främja mer jämlika och jämställda livsvillkor även bland äldre.

Förvaltningen anser att motionens syfte ligger i linje med den nya socialtjänstlagens fokus på förebyggande åtgärder och vikten av ett helhetsgrepp.

Ett välfungerande samverkansarbete är av vikt för att se till att Malmöbor får sina rättigheter tillgodosedda. Detta gäller inte minst i förhållande till den äldre befolkningen, som ibland kan ha en kombination av svårigheter kopplat till åldrande och sådant som skadligt bruk/beroende, sociala problem och psykisk ohälsa. Förvaltningen samverkar idag med stadens andra socialförvaltningar och hälso- och sjukvården i syfte att säkerställa att just denna utsatta grupp får sina behov tillgodosedda.

För att kunna bedriva ett effektivt samverkansarbete med andra aktörer anser förvaltningen att det är av vikt med kunskap om olika befolkningsgruppers förutsättningar och möjligheter i samhället.

Förvaltningen ställer sig därför positiv till motionärens förslag att äldreombudsmannen rapport ska tillställas såväl kommunfullmäktige som samtliga nämnder och kommunala bolag.

Förvaltningen föreslår att nämnden föreslår kommunfullmäktige att bifalla förslaget att äldreombudsmannens rapport underställs samtliga stadens nämnder och kommunala bolag.

Arbetet för att stärka äldres livsvillkor och rättigheter har också en tydlig koppling till stadens policy för mänskliga rättigheter - även i det arbetet skulle rapporten kunna användas som ett viktigt kunskapsunderlag för att synliggöra skillnader i äldres tillgång till sina rättigheter.

Motionären argumenterar för att placering av stadens äldreombudsman på stadskontoret kan bidra till att staden tar ett helhetsgrepp på äldrefrågorna i staden. Äldreombudsmannen har till uppdrag att föra dialog med den seniora befolkningen och fånga upp äldres behov i staden.

Förvaltningen anser att uppdraget är av vikt för att bidra till stadens arbete för ökad jämlikhet och att försäkra att äldre Malmöbor har goda levnadsförhållanden.

Förvaltningen har dock svårt att förutse hur en omplacering av äldreombudsmannen påverkar funktionens förutsättningar att bedriva sitt uppdrag. Förvaltningen lämnar därför ingen synpunkt kring motionärens förslag på detta område.

Förvaltningen har inga synpunkter på motionärens förslag att uppdra åt kommunstyrelsen att årligen lämna en lägesrapport till kommunfullmäktige om medlemskapet i WHO-nätverket "Äldrevänliga städer".

Ansvariga

Louise Linde Enhetschef

Truls Hallin Avdelningschef

Britt-Marie Pettersson Förvaltningschef